

MARY AUGUSTA WARD

Marcella

MARY AUGUSTA WARD

Marcella

Mary Augusta Ward

Marcella

Suomentanut
Toini Swan

SAGA Egmont

Marcella

Original title

Marcella

Cover image: Shutterstock

Copyright © 2020 SAGA Egmont

All rights reserved

ISBN: 9788726774702

1. e-book edition, 2020

Format: EPUB 2.0

All rights reserved. No part of this publication may be reproduced, stored in a retrieval system, or transmitted, in any form or by any means without the prior written permission of the publisher, nor, be otherwise circulated in any form of binding or cover other than in which it is published and without a similar condition being imposed on the subsequent purchaser.

SAGA Egmont www.saga-books.com – a part of Egmont,
www.egmont.com

Ensimmäinen kirja

*"Jos luonnon tenho lopuss' ois, ei kukan silmää
auki lois,
ken hetkisenkään elää vois?"*

I Luku

"Usvia... päivänpaistetta... ensimmäiset kullankellot pyökkipuissa... ihanaa... *ihanaa!*"

Ja rinta riemua täynnä Marcella Boyce laskeutui polvilleen vastikään avaamansa akkunan ääreen, pani päänsä kätten nojaan ja ahmi näköalaa edessään sillä intohimoisella mielihyvällä, joka jo synnynnäisenä oli hänessä asunut kautta koko hänen elämänsä.

Hän katseli laajaa tasaista nurmikkoa, jonka vuosisatain hellät huolet olivat silottaneet. Sen kummallakin laidalla kasvoi eri ryhmissä vanhoja puita, skottilaisia kuusia, muutamia pyökkejä ja pari kolme setriä. Ajan vaaliva käsi oli niissä tehnyt työtä polvesta polveen, paikoin luoden näkyviin miellyttäviä, rauhallisia pimentoja ja varjoja, paikoin taas vallattoman oikullisesti paljastaen näkyviin kuusen runkoja ja kyhmyistä oksia, jotka tummina siintivät taivasta vastaan. Nurmikon takana levittelihe viheriä viettävä rinne, loppumattoman pitkä, saattaen silmää melkein näköpiirin utuisiin ääriin asti ja muodostuen nurmikon tänpuolisesta laidasta alkaen leveäksi säännöttömäksi lehtokujaksi. Kahden puolen sitä kasvoi vanhoja, uljaita pyökkejä, ja kaukana tuolla se päättyi vihdoin aukkoon, jossa ilmeisesti olisi pitänyt olla portti, jotenkin mahtavakin portti, mutta sitä ei ollut. Uljaat, pitkät puut, lehtokujasta vasemmalle laskeva laaja ja rehevään vainioitten väreissä välkähtelevä laakso, syksyinen aurinko, joka hillittömästi paistoi yhä hälveneväin usvain läpi, avaran nurmikon vihannuus, puuryhmäin ja viljelysmaitten

häiritsemätön rauha — kaikki tuo luontui mieluisaksi, arvokkaaksi vaikutelmaksi.

Ahnaasti Marcella antautui tämän vaikutelman valtaan. Mutta samassa hän vastoin tahtoansakin huomasi tuon porttia kaipaavan aukon tuolla lehtokujan päässä, laiminlyödyt jalkakäytävät kummallakin puolen nurmikkoa ja rumat ruohotöyhdöt, joita törrötti leveän terassin kivien lomitse tuolla akkunan alla.

"Taivaallisen kaunista tämä kaikki kyllä", vakuutteli hän itsekseen, hiukan rypistellen kulmiansa. "Mutta vielä kauniimmalta täällä näyttäisi, jos Robert setä olisi pitänyt parempaa huolta ja jos meillä olisi varoja pitää puisto kunnossa. Ja kuitenkin —"

Hän istahti akkunan viereiselle tuolille, ja kun silmä uudelleen oli syventynyt edessään olevaan näkyyn, silloin rypytkin otsalta katosivat ja katseeseen palasi taas entinen hehkuva mielihyvä, tuo nuoruuden mielihyvä, joka ei milloinkaan pysy pelkästään vastaanottavana, vaan alati sisältää palasen harrasta pyrkimystä saada omakseen mielihyvänsä aiheen.

Vasta noin kolme kuukautta sitten Marcellan isä, herra Richard Boyce, oli perinyt Mellor Parkin, Boycein vanhan sukukartanon, ja hiukan seitsemättä viikkoa sitten Marcella oli muuttanut tänne Kensingtonin taidekoulusta. Hartaasti hän olisi tahtonut olla osallisena vanhempainsa majanmuutossa, hän kun ei enää malttanut kiinnittää mieltänsä musiikkiin eikä maalaukseen eikä mihinkään muuhunkaan siitä hetkestä saakka kuin oli saanut tiedon perinnöstä. Mutta hänen äitinsä oli muutamalla kuivalla rivillä ilmoittanut itse pitävänsä muutosta huolen ja kehottanut Marcellaa jatkamaan opinnoita niin kauan kuin suinkin mahdollista.

Täällä Marcella nyt vihdoinkin oli. Ja kun hän nyt katsahti ympärilleen tässä avarassa, kuluneilla

huonekaluilla niukasti sisustetussa huoneessa ja sitten jälleen loi silmänsä ulos metsiin ja nurmikoille, silloin tuntui taas kaikki hänestä niin hyvältä. Lapsuuden huolekas ja raskas aika oli nyt ollutta ja mennyttä; sen oli sovittanut tämä äkillinen onnen sattuma. Ja sehän olisi saattanut viipyä vielä hyvinkin kauan, sillä kenpä olisi osannut aavistaakaan, että näköjään terve mies kuusissakymmenissä olisi kolmessa päivässä sortunut tavalliseen vilustumiseen, jommoista hän metsästäjänä ja urheilijana oli sitä ennen varmaankin kestänyt monta monituista kertaa.

Marcellan hartain halu oli unohtaa koko entisyytensä, ainakin sen synkät osat. Sen kiusat ja harmithan ovat nyt loppuneet, niin köyhä kuin hän vanhempineen yhä vieläkin oli nykyiseen asemaansa nähden. Ei hän enää ole se itsetietoinen koulutyttö, jonka edestä maksetaan vähemmän kuin muitten, jota pidetään niukemmalla puvun ja käsirahan ja opetuksen puolesta ja joka niin huimasti loukkaantuu pienimmästäkin joko todellisesta tai luulotellusta väärinkohtelusta. Eihän enää ole se taiteenharjoittaja, joka kaksi viimeistä vuotta on viettänyt vapaata taiteilijaelämää nauttien Lontoon huvituksia mikäli rahoja yli välttämättömäin menojen riitti. Nyt hän on jotain kokonaan toista. Nyt on hän Marcella Boyce, "valmis", täysi-ikäinen, yksikolmatta vuotta täyttänyt nuori nainen, Mellor Parkin omistajan, herra Boycen ainoa lapsi. Hän on perinyt yhden vanhimpia sukunimiä Keski-Englannissa ja astuu nyt elämänpiiriin, joka — niin hän ainakin itse luuli ja halusi — tarjoaa hänelle niin sanomattoman paljon uutta ja viehättävää.

Mutta samalla kun hän täydellä todenteolla koetti lykätä menneisyytensä mielestään, samalla hän loihti sen uudestaan esille.

Vastoin tahtoansakin hän nyt tyynenä syysaamuna vaipui keskelle muistelmain pyörrettä, asettaen selvemmin kuin milloinkaan ennen entisen olemuksensa nykyisen rinnalle. Kohtaus siinä seurasi kohtausta, tapaus ajeli tapausta, ja milloin katkera, milloin iloinen, milloin inhon ilme elehti hänen plastillisen kauniilla, tuonne syksyisiä metsiä kohti käännettyillä kasvoillansa.

Koulussa hän oli ollut jo yhdeksänvuotisesta asti, siinä se valtaava tosiasia noissa kirjavissa, lohduttomissa menneen ajan vuosissa, jonka hän niin maltittomasti tahtoi unohtaa nuoruutensa kiihkossa, tietämättä että mikä elämässä ollut on, sitä ei enää saa olemattomaksi. Kouluunpanon edelliseltä ajalta hänen mielessään väikkyi hämäriä, mutta hauskoja ja miellyttäviä muistoja: talo Lontoossa, suuri ja valoisa lastenkamari, myhäilevä äiti, joka lakkaamatta häntä vaali, leikkejä, pieniä ystäviä, syntymäpäiväkestejä. Mikä nämä laitteet — käyttääksemme teatterisanaa — oli niin kokonaan poistanut hänen lapsuutensa näyttämöltä, sitä ei Marcella oikein tiennyt, vaikka muistelikin koettaneensa siinä kohden ajatella ja arvailla jos mitäkin. Mutta tätä ensimmäistä muistelmaa seurasi toinen, yhtä selvä kuin ensimmäinen oli ollut hämärä: korkea, valkoinen talo valkoisen liitukallion kupeella, kallion, joka penkereittäin kohosi sen takaa ja sivuilta. Siinä talossa hän oli asunut yhdeksänneestä neljänteentoista ikävuoteensa asti, ja sen hän tunsikin niin perin pohjin, että nytkin vielä, yhdenkolmatta iässä, olisi sidotuinkin silmin voinut kulkea joka huoneessa ja kaikissa portaissa ja täsmälleen löytänyt joka oven ja kaapin.

Siihen taloon tullessaan hän oli solakka, mustasilmäinen tyttö, ikäisekseen hyvin pitkä. Hänelle oli suotu tahi, kuten hän itse selitti, kiusaksi annettu tuuhea, tottelematon, kiherä tukka, jonka hoitamisesta ja harjaamisesta tuolle herkkähermoiselle, kömpelölle, vastikään hoitajansa

vaalinnasta päässeelle lapselle pianikin koitui mitä pahin risti ja raskaus. Kotonansa hän oli ollut tavallisen näppärä ja älykäs lapsi, eikä tavallisen lapsen virheitäkään vailla.

Mutta nuo autiot, ikävät huoneet, kurinpito, opetus, toveripiiri neiti Frederickin Cliff House nimisessä tyttökoulussa tekivät sen, että pikku Marcella Boyce oli kouluaikanaanansa koko riiviö. Hän vihasi läksyjä, vaikka kykeni, milloin mieleen juolahti, saamaan ne päähänsä paljon lyhyemmässä ajassa kuin muut. Hän vihasi aikaista nousemista talven pimeässä ja kylmiä valelemisia parinkymmenen muun tytön kanssa kolkossa pesuhuoneessa. Hän vihasi aterian-aikoja tuossa pitkässä ruokasalissa. Siellä hän ei saanut ottaa lihaa muuta kuin yhden kerran, mutta putinkia kyllä kahdesti, ja hänen olisi aina niin rajusti tehnyt mieli ottaa lammaspasta lisää, ja kun ei sitä sallittu, niin hän kiusallakin oli ottamatta toista putinki-annosta, ja siinä hän sitten istui sijallansa synkkänä ja harmaana, mielessään sommitellen jos jonkinlaisia liikuttavia kertomuksia neiti Frederickin tyranniudesta ja omasta ruokahalustaan, joka ei tyydytystä saa. Toverit eivät hänestä pitäneet, ja hyvää tarkoittavalle johtajattarelle hän tuotti alinomaa harmia ja huolta. Hänen ensimmäinen kouluvuotensa oli yhtämittaista nurpeutta ja nurinaa ja niskoittelemista.

Kaikkein synkimmät oli hänellä kukaties päivät silloin kun sai tilapäisesti olla vuoteessa. Lapsen alituisia vilustumisia näet johtajatar — hän ei enää raukka muusta tiennyt — käytti tekosyynä koetellakseen mitenkähän jonkun päivän erillä-olo kaikista muista vaikuttaisi, niin järjestettynä, ettei se hänen holhotilleen tee mitään haittaa, vaan päinvastoin kenties hyvääkin. "Kaikki tuo tulee luullakseni vain tytön huonosta maksasta tai hermoista! Ei aivan terve lapsi milloinkaan tuolla tapaa menettele." Näin hän puheli lempeälle, pyylevälle ranskattarelle, jonka

kanssa hän jo vuosikausia oli tätä koulua hoitanut ja joka, ties mistä syystä, suojeli ja puolusteli Marcellaa enemmän kuin muut siinä talossa.

Sellainen oli talossa sääntö, että ken vilustumisen takia oli määrätty vuoteeseen, hän ei saa nostaa käsiänsä peitteen päälle, sillä ken vuoteessa voi lukea ja huvitella, se voi yhtä hyvin jalkeillakin olla. Palvelijatar vei hänelle joka aamu kupillisen senna-teetä ja pitkään, säännöllisten väliaikain perästä lihalientä ja kauravelliä. Paitsi lääkäriä ei saanut kukaan mennä puhelemaan hänen kanssaan, koskapa lepo on kaikissa taudeissa ensimmäinen paranemisen ehto. Jos sairaana-olo, arveli neiti Frederick, tehtäisiin miellyttäväksi, kyllä vainenkin koulutyöt silloin valittamisen syitä keksisivät.

Ja niinpä Marcella näinä sulkeissa-olon päivinä sai neljätoista tuntia olla melkein ihan yksinänsä. Milloin vain palvelijatar suvaitsi pistäytyä hänen huoneeseensa, ei peitteen alta näkynyt muuta kuin musta, kauheasti hajalleen valahtanut tukka ja kaksi vilkkuvaa, uhmailevaa silmää — surkuteltava palanen poloista ihmislasta todellakin. Välistä hän todellakin joutui niin hurjan kapinalliselle mielelle, että oli vähällä heittää senna-teen vasten Martan kasvoja ja hyökätä yöpaidassa keskelle hämmästyntä luokkaa syyttämään neiti Frederickiä väärinteosta. Mutta aina hän sentään syystä tai toisesta hillitsi itsensä. Ei siihen, pelkään mä, omatunto vaikuttanut eikä halu "tulla taas kiltiksi tytöksi", vaan lapsen ikävän ja auttamattomuuden tuskallinen tunne, jonkunmoinen tietoisuus siitä, että hän todellakin oli koetellut jok'ikisen ihmisen kärsivällisyyttä ihan äärimäisiin asti, ja että nämä vuoteessapysymisen päivät olivat kriisejä, jotka niinkin niskoittelevan ihmisen kuin Marcie Boycen piti tyynesti kestää.

Hän alistui siis, eikä aikaakaan, niin hän jo oppi kesken tuskallista ikävääkin huvittelemaan siten, että alkoi valveillaan unelmoida, mihin hänellä oli luontaisiakin taipumuksia. Ei ollut vielä tuon inhottavan illallisvellin tuottama harmi ennättänyt kokonaan unohtuakaan, kun hän jo jälleen leijaili unien maailmoissa, kuvitellen olevansa Walesin prinsessan ystävä ja seuralainen, tuon ihanan Alexandran, Englannin ylhäisön mallin ja esikuvan. Marcella oli kerran ikävällä kävelyretkellä Marswillissa, Cliff Housen läheisessä pikkukaupungissa, nähnyt hänen muotokuvansa erään paperikaupan akkunassa. Se oli silloin painunut hänen lapselliseen mieleensä ja siitä pitäen pysynyt aina hänen unelmaansa esineenä. Marcellalla ei ollut satukirjoja, mutta pian hän oli kehrännyt kokonaisen satusarjan tuon armaan prinsessan ympärille, jota hän jo aikaa sitten oli tottunut pitämään yksityisenä omaisuutenaan. Hänen tarvitsi vain sulkea silmänsä, niin jo hän oli vetänyt puoleensa tuon epäjumalansa huomion jollain katseella tai liikkeellä, joka oli täynnänsä intohimoista, vaikkei silti tungettelevaa kunnioitusta, prinsessan ajaessa kuninkaallisissa vaunuissaan pitkin katua, — tai heittäytymällä hänen hurjistuneitten hevostensa eteen, — tai yhä ylenevillä arvoasteilla yhteiskunnassa, joita helppo oli keksiä vilkasmielisen lapsen, joka kaikessa ala-arvoisessa ulko-ollossaankin tiesi olevansa vanhaa, ylhäisissä piireissä hyvin tunnustettua sukua. Ja kun prinsessa sitten sirolla liikkeellä ojentaa kätensä ja hymyilee, tunsi hän riemua! Marcella on silmänräpäyksessä kasvanut suureksi: kaunis hän tietysti on: hänellä on, sanoivat ihmiset, "Boycein silmät ja tukka", hänellä on yllään pitkäliepeinen leninki, tavallisesti valkeata musliinia, nauhat siinä kirsikanpunaiset; hän astuu puoleen ja toiseen prinsessan sivulla, naureskellen ja luonnollisesti haastellen maan mahtavien kanssa; hänen

romantillinen ystävyytensä Englannissa kaikkialla jumaloidun prinsessan kanssa vetää kaikkien tähystelijäin silmät hänen puoleensa, hänelle osoitetaan tuhansilla tavoin huomaavaisuutta, häntä mielistellään.

Mutta suloisten tunnelmain kohottua ylimmilleen, tyttösen parhaillaan uiskennellessa kauniitten mielikuvien lämpöisissä laineissa, joku vähäinen kolina sai hänet äkkiä avaamaan silmänsä. Ja silloin! hän yhä laskeuvassa hämärässä näki läheisyydessään kahden makuukumppalinsa kolkot, valkoiset vuoteet, rumat tapetit vastaisella seinällä ja paljaan lattian, jota vain vuoteitten kummallakin puolen peitti pieni matonpalanen. Kenties tuolla alhaalla teekellokin silloin kilisi, ja tämä ääni se vaikutti silmänräpäyksessä sen, että prinsessan hovineidosta tuli jälleen Marcie Boyce, sama pahankurinen lapsi, josta ei kukaan pidä huolta, jolle äiti ei milloinkaan kirjoita, jolla ei ole "pyhäpukua" niinkuin muilla tyttöillä, ja jonka huomenna pitää valita: joko yhä kestävän pahoinvoinnin nojalla viettää vieläkin tällainen synkkä päivä ja juoda senna-teetä ja lisää vesivelliä tahi nousta puoli seitsemän ylös ja jo seitsemältä päntätä päähänsä puoli sivua Incen "Englannin historian pääpiirteitä" kolakassa luokkahuoneessa.

Katsellessaan nyt ikäänkuin toisesta maailmasta tuota Cliff Housen hurjaa, itsepintaista Marcie tyttöä, tämä nykyinen Marcella puoleksi myhäillen, puoleksi surkutellen näki, että suurena syynä alituisiin vastoinikäymisiin oli ollut loukkaava, ärsyttävä tietoisuus siitä, että hänen ja hänen toveriensa yhteiskunnallinen asema oli niin erilainen. Suuri osa Cliff Housen oppilaita oli kauppamiesten tyttäriä parista kolmisesta lähikaupungista. Heidän isänsä ne välisti ystävällisesti lupasivat neiti Frederickille hankkia tarpeita hänen laitokseensa, ja siitäkös tyttäret tunsivat olevansa täällä niinkuin kotonaan — ja olivat välistä niin olevinaan,

että se oikein harmitti ja raivostutti sellaista syrjään jätettyä tuittupäätä kuin Marcella Boyce oli.

Jo kymmenvuotiaasta saakka hän tiesi varsin hyvin olevansa sukujaan Boyce of Brookshire, tiesi, että hänen isänsä setä oli ollut kuuluisa puhuja Alahuoneessa. Tämän isosedän muotokuva oli riippunut ruokasalin seinällä tuossa somassa talossa Lontoossa — siitä on jo niin pitkän pitkä aika! — Isä oli myötäänsä näytellyt tätä kuvaa lapselle ja opettanut häntä olemaan ylpeä siitä. Ja jo toisenkin kerran lapsen silmä oli huomannut merkillisen yhtäläisyyden tuon kuvan ja erään vanhan, harmaapäisen herran välillä, joka joskus kävi heillä, ja jota sanottiin vaariksi. Tämä ja moni muu seikka oli tehnyt sen, että hänelle jo lapsen veriin oli imeytynyt korkeita ajatuksia sukunsa kunniasta ja arvosta. Ja niinpä tuo kunnia ja arvo ne kiihottavana yllykkeenä saivat hänet välistä peräti rajuihin ja naurettaviin kuohauksiin, joista seurasi pelkkää nöyryytystä.

"Annas, että isosetä olisi täällä! Hän se opettaisi sinut — — sinä mokoma suupaltti!" tiuskaisi hän uhmaavasti eräälle tytölle, paikkakunnan rautakauppiaan paksulle, suurelle tyttäreille, joka oli osannut hyvinkin hyvin pitää puoliaan.

Paksu tyttö avasi silmänsä suuriksi ja purskahti nauramaan.

"*Sinunko* isosetäsi? se nyt on jotain! Mikä mies se on, hyvä fröökinä? Ja jos sikseen tulee, niin mitäs kun minä näyttäisin *minun* isosedälleni Davidille mitenkä sinä olet minua käteen raapinut! Kyllä hän kyydin näyttäisi. Hän on melkein yhtä väkevä kuin isä, vaikka onkin jo niin vanha. Mene matkaasi ja ole siivolla eläkä jaarittele joutavia."

Ja sen sanottuaan paksu tyttö lykkäsi hänet ulos luokkahuoneesta ja paiskasi oven hänen jälkeensä kiinni. Raivosta ja itkusta tukahtumaisillaan Marcella syöksyi silloin ylimmälle terassille, koulun kisakentälle, lyhyhistyi siellä syrjäiseen nurkkaan ja vapisi ja nyyhkytti, milloin

miettien kosta voittajalleen, milloin kiukustuen omaan itseensä sopimattoman menettelynsä ja mielettömän kiivautensa takia.

Kolme mielihyvää vain hän muisteli itsellään olleen kahtena ensimmäisenä kouluvuotenaan. Ensimmäinen oli se, kun kakkumuori lauantaipäivinä tuli koululle — vielä nytkin Marcella akkunassa istuessaan oli tuntevinaan makua noista kolmikolkkaisista leivoksista ja pienistä makeista päärynöistä, joihin hän tuhlassi niukat viikkorahansa, yhtä hyvillään siitä ylpeästä tunnosta, että nyt edes saa olla ihan vapaa ja tehdä omin päin, kuin mistään muustakaan. Toinen oli hippasilla-olo, jota hän johti kisakentällä. Kolmas oli mademoiselle Rénierin, neiti Frederickin osuustoverin, ystävällisyys. Tämän mielestä Marcella oli hänen jo aikaa sitten kuolleen sisar-vainajansa näköinen, ja siksipä hän salaisesti suosi, mikäli suinkin laatuun kävi, "pikkuista villikissaa", niinkuin tätä suuren puhujan jälkeläistä koulussa yleensä nimitettiin.

Mutta kolmannesta kouluvuodesta alkaen tuli uusia vaikutelmia ja harrastuksia. Romantillisuus heräsi, tuoden tullessaan hellän haikeita haaveiluja. Ensinnäkin syntyi hänessä kiihkeä halu lukea seikkailukertomuksia ja runoja. Pari kolme kirjaa hän oli ahmaissut niin hartaalla mielenkiinnolla, että ihan vieläkin kateeksi kävi. Yhdenkolmatta vuoden iässä täytyy ihmisten, jotka harrastavat kaikenlaista ja kernaasti ovat itsenäisiä mielipiteiltään, pikemmin vain "päällisin puolin" selailla kuin lukea kirjoja, käyttää raastetuita ja hajanaisia hengenvoimiaan niin hyvin kuin osaavat kaikille tahoille ja sietää joskus omantunnon soimauksia teeskentelemisestään. Mutta kolmentoista iässä — sitä tarkkaavaisuutta, sitä harrastusta, sitä nautintoa!

Yksi näistä herttaisista kirjoista oli Bulwerin "Rienzi", toinen Porterin "Skotlannin urhot", kolmas eräältä tädiltä

saatu pieni punainen nidos "Marmionia". Tuskin hän oli milloinkaan niitä kannesta kanteen lukenut — hänessä kun ei ollut rahtustakaan utteruutta eikä metodia — mutta niissä hän yhtäkaikki eli. Ikäviin kohtiin hän piankin keksi jotain omasta päästään, mutta hermoja kiihottavat kohtaukset ja kuvaukset hän osasi ulkoa. Ei hänellä ollut taipumusta runonsepustukseen, mutta hän ei vaan hellittänyt ennenkuin sai kirjoittaneeksi pitkän runoelman Rienzin kuoleman johdosta. Samoin hän koettelemistaan koetti saada mustekynällä kuvatuksi paperille Wallacen teloituksen. Eikä se yritys niin huonosti onnistunutkaan.

Mutta kaikki tämä mieltymys asioihin ja aatteisiin ei ollut mitään verrattuna pian ilmestyneeseen ystävyYTEEN ja ihannoimiseen.

Puhukaamme ensin ihailusta. Kouluun tullessansa Marcella oli samalta tädiltä, joka hänelle oli antanut Marmioniankin, saanut suosituksen seurakunnan kirkkoherran luokse, joka sattui tuntemaan muutamia Boycen suvun jäseniä. Kirkkoherra ja hänen vaimonsa — lapsia heillä ei ollut — kohtelivat erittäin ystävällisesti tätä tuittupäistä lasta. Pari kertaa he pyysivät hänet luoksensa teelle ja kutsuivat koulun huviretkelle, jossa hän pysyttelihe vain itseensä sulkeutuneena ja oli surkuteltavan arka. Kerran ainakin oli herra Ellertonilla ystävällinen ja sielunhoidollinen keskustelu neiti Frederickin kanssa tämän lapsen vaikeista puolista. Kaikesta tuosta ei ollut pitkään aikaan mitään hyötyä. Marcellaa oli työläs saada taipumaan. Hänen tultuansa pappilaan teelle ei rouva Ellerton, sivistynyt ja helläluontoinen nainen, tiennyt miten menetellä, vaikka tunsikin omituista mielenkiintoa tätä lasta kohtaan.

Mutta kaksitoista ikävuotta täytettyänsä Marcella rupesi pienessä sydämessään tuntemaan valtavaa, kiihkeätä vetämystä näihin kahteen henkilöön. Heille hän ei sitä

niinkään osoittanut, mutta hänet itsensä se kohotti uuteen elämään, antoi hänelle uusia tarkoituksia, uusia ohjeita. Tähän asti hän oli vihannut kirkossakäyntiä; nyt hän laski aikaa vain sunnuntaista sunnuntaihin. Jos hän näki jonkun muun kasvot saarnastuolista kuin kirkkoherran, silloin hänen oli kovin vaikea pysyä kirkossa. Mutta jos koulutytöt kirkosta lähtiessään olivat sattuneet vitkastelemaan niin, että kirkkoherra rouvineen saavutti heidät vielä kirkkotarhassa, silloin Marcella palasi kotiin kirkkain silmin, ja koko tuo pitkä sunnuntai-ilta koulussa tuntui hauskalta, hän kun silloin koetti panna paperille pääkohdat herra Ellertonin saarnasta. Tavallisissa oloissa hän ei olisi noihin asioihin puuttunut laisinkaan, mutta kaikki, mitä kirkkoherra oli puhunut, oli kaunista, sattuvaa, järkevää.

Eikä puuttunut tuommoisia mielihyvän hetkiä viikon varrellakaan. Hänet lähetettiin tavallisesti yläkertaan harjoittelemaan soittoa vanhalla klaverilla. Hänen edessään olevasta akkunasta näkyi vastapäinen porttikäytävä ja kauempana tähän yhtyvä maantie. Keskimäärin kolmasti viikossa rouva Ellerton tapasi ajaa tuota tietä pony-rattaissaan. Marcellan silmät olivat myötäänsä akkunassa, sormien rimpatellessa umpimähkään. Ja kun sitten valkoinen pony tuli tuolta kaukaa näkyviin, niin kumoon meni kun menikin pianotuoli, ja lapsi riensi akkunaan. Siinä hän sitten seisoి nopeasti ja kiivaasti hengittäen, kunnes rouva Ellertonin siro vartalo oli kadonnut puitten taakse vasemmalle. Silloin oli päättynyt tuo paratiisinomainen hetki, mutta koko iltapäivän vielä tuntui sen miellyttävä jälkihehku. Mutta riittää jo romanttisuudesta ja tunteista, tuosta salaperäisestä ihannoimisesta, joka on niin lähellä rakkautta kuin lapsuudessa suinkin saattaa tuntea.

Hänen ystävyytensä oli tietysti kokonaan toista laatua, mutta syvät jäljet sekin jätti. Cliff Housen oppilaitten joukossa oli muuan pitkäkasvuinen, keuhkotautinen tyttö,

jonka isä, muuan pappismies, oli neiti Frederickin ystäviä. Hän oli jonkun aikaa lähennellyt Marcellaa ja voittanut hänen suosionsa puolelleen ensiksi vain sillä, että osasi merkillisen hyvin kertoa jutelmia. Hänellä oli etuoikeus asua erityisessä huoneessa, johon kylmällä ilmalla viritettiin takkavalkea. Ei hänen tarvinnut ihan säännöllisesti käydä luokalla, muutamia erityisiä herkkujakin hänelle hankittiin, ja neiti Frederick vaali häntä oikein äidin hellyydellä. Tavantakaa alkoi häntä vaivata huolestuttava yskä, ja silloin lääkäri määräsi hänet siirrettäväksi rakennuksen eteläpäähän, jossa akkunat antoivat puutarhan keskiterassille. Siten tuli hänen haltuunsa makuusuoja, sen takainen pukuhuone ja pieni akkunaovella varustettu asuinhuone.

Siinä Mary Lant asui viikon toisensa perään. Oppituntien jälkeen hän kutsui luokseen Marcie Boycen ja ylen olikin Marcella herkkä hänen kutsuillensa, vilauksessa hän oli jo portaitten yläpäässä, juoksi käytävää myöten, koputti makuusuojan ovelle ja laskeusi pari porrasta alas omituiseen pukuhuoneeseen, jossa oli vähällä lyödä päänsä lakeen, ja sitten vielä muutamia portaita alemmas asuinhuoneeseen. Vasta silloin kun ovi oli suljettu ja hän jutteli ystävänsä kanssa takan ääressä, vasta silloin hän oli oikein onnellinen.

Tämä pikkurainen huone sijaitsi jyrkästi viettävän terassin laidassa. Lännen puoliseen akkunaan näkyi tiheä viidakko ja laaja viljelysmaa peltoineen ja aitoineen. Tuota huonetta muistellessaan Marcella yhä vieläkin oli näkevinään, kuinka mailleen menevä talvinen aurinko luo siihen kirkkaita säteitään, ja vesikattila kiehua porisee takassa, jonka ääressä lämmittelee kalpea ystävä shaali hartioillaan, ja kuinka tuulen huojutteleva lumimarjapensas oksillaan nakuttelee terassille vievän lasioven ruutuja.

Mikä verraton kertoja tuo Mary Lant! Hän oli itse keksinyt erään jutelman, nimeltä "John ja Julia", jota kesti viikosta viikkoon ja kuukaudesta kuukauteen, Marcellan milloinkaan siihen pitkästymättä. Ei tämä ollut mikään seikkailusatu; se oli perhekuvaus puhtainta laatua, peräti siveellinen ja evankelisen hengen läpitunkema. Jutelman herkkämielinen, uskonnollinen sepittäjä tarkoitti sillä Marcien ojennusta ja parannusta. Siinä esiintyi ylevämielinen sankari, joka koettaa jokaisen virheet parhain päin kääntää ja pitää kauniita puheita sankarittarelle. Tavallisissa oloissa Marcella olisi kaiketikin jo aikaa sitten pistänyt jalan tuon sankarin eteen ja kaatanut hänet kumoon, — sotatapa, jossa hän rajulla päällä ollessaan oli koko mestari. Mutta kun Mary Lant häntä kuvasi, silloin Marcella ei ainoastaan sietänyt häntä ja vavissut hänen edessään, vaan vieläpä jumaloitsikin häntä. Marcella alkoi kiintyä häneen ja hänen kaltaisiinsa, samoin kuin itse kertojaankin, tuohon hentoon, surumieliseen, lempeään tyttöön, joka oli harras kalvinisti ja aavisteli pikaista loppuansa. Jonkun ajan perästä tuli hänen hartaimmaksi halukseen saada olla aina kahden kesken Mary Lantin kanssa, aina paitsi sunnuntaisin ja harjoitustunneilla. Siinä tarkoituksessa hän hankki itsellensä aika nuhan ja koetti tahallansa yskiä oikein kauheasti. Mutta neiti Frederick ei ottanut tuota yskää kuuleviin korviinsakaan, uhkailihan vaan panna hänet vuoteeseen juomaan senna-teetä nuhan tähden. Silloin Marcella yks kaks julisti, että se nuha on koko lailla parempi, ja epätoivoissaan lakkasi yskimästäkin.

Seuraavalla pääsiäisluvalla, Marcellan ollessa kotonaan, tuli äidille kirje neiti Frederickiltä, joka ilmoitti Mary Lantin äkkiä kuolleen. Se oli Marcellan ensimmäinen suru, joka tuotti hänelle muutamia apeuden ja äänettömyyden päiviä ja katkerain kyynelten öitä.

II Luku

Ystävyys ja rakkaus taltuttavat ihmistä ja tekevät hänet säveäksi. Niinpä ei Marcellakaan neljännelletoista kääntyessään enää ollut entinen huimapäinen pikku riiviö, vaan nopeasti kehittyvä ja muutamissa suhteissa varsin etevä tyttö. Palanen täysikasvuista naista ilmeni hänessä piankin. Hän alkoi pitää huolta puvustaankin ja joskus kiinnittää huomiota ulkonaiseen esiintymiseensä.

Koulun toimeenpanemilla vuotuisilla huviretkillä hänellä oli tähän saakka ollut yllään puolivillainen, kaulaa myöten kiintonainen leninki, jotavastoin toverien puvuissa oli jos mitäkin helyjä ja koristeita. Mutta neljännelle retkelle lähdeittäessä, tultuansa muitten tyttöjen keralla pukeutumaan, hän huomasi vuoteellaan aivan valkoisen, sininauhoilla varustetun musliinileningin. Sen oli hänelle lahjoittanut vanha mademoiselle Rénier, joka herttaisuudessaan oli tahtonut, että hänen tuittupäinen, laiminlyöty suosikkinsa näyttäisi somalta hänkin.

Marcella tutkisteli ja hypisteli sitä yhä kiihtyvin, sekanaisin tuntein. Mitä enemmän hän sitä silmäili, sitä vaikeammalta ja katkerammalta hänestä alkoi tuntua se, että hän on tästä kiitollisuuden velassa ranskalaiselle kotiopettajattarelle, sen sijaan kuin muille tytöille tuollaisia tamineita lähetetään auliisti kotoa. Ensiksi hän oli vähällä kääntää selkensä tuolle vuoteelle ja sen kauniille kantamukselle. Mutta soma lumivalkoinen muslimi, heleät nauhat, kiihkeä uteliaisuus: miltähän tuossa muka näyttäisi? — kaikki tuo sai voiton työstä, jossa, niin niukoissa varoissa kun hän elikin, oli alkanut saada valtaa

tavallista suurempi mieltymys ulkonaiseen kauneuteen ja somuuteen.

Marcella puki leningin ylleen ja oli äärettömän onnellinen. Ja illalla hän suuteli mademoiselle Rénieriä innokkaasti, jopa kyynelöidenkin, vaikkei Cliff Housessa vielä kukaan ollut nähnyt hänen itkevän muuten kuin kiukusta ja raivostuneena.

Jonkun ajan kuluttua isä tuli häntä tervehtimään. Se oli ensimmäinen ja ainoa kerta, jolloin isä täällä kävi. Marcella, jolle hän oli tähän asti pysynyt jotenkin vieraana, vastaanotti hänet kalsealla kohteliaisuudella ja purkamatta hänelle sydäntään; näytteli hän vain talon huoneita ja puutarhaa hänelle. Ollessaan jo lähtemässä pois isä äkillisen hellyyden puuskan valtaamana kysyi, onko Marcellan täällä hyvä olla ja halusiko hän jotain.

"Kyllä!" — sanoi Marcella loistavin silmin. — "Sano äidille, että minä tahtoisin saada otsatukan, niinkuin kaikilla muillakin tytöillä on."

Ja hän viittasi halveksivasti omaan sileäksi kammattuun tukkaansa. Isä hämmästyi tuota odottamatonta intoa, pani silmälasit nenälleen ja tarkasteli lapsen ulkoasua.

Kolmen päivän perästä Marcella läksi äitinsä luvalla mademoiselle Rénierin kanssa Marswillin kähertäjän luokse ja palasi sieltä otsatukkaisena ja onnellisena.

Kiitollisuudesta hän sitten kirjoitti äidilleen kirjeen, joka ensi kertaa sisälsi muutakin kuin pelkkiä tavallisia uutisia.

Mutta toisenlaisiakin muutoksia oli tulossa.

Herra Boyce oli tähän saakka sangen vähän välittänyt tyttärensä kasvatuksesta. Mutta nyt, käytyään omin silmin näkemässä, hän oli pannut merkille muutamia vähäpätöisiä seikkoja ja tuli siihen päätökseen, ettei hänen tyttärensä elänyt edullisissa oloissa. Hän valitti tätä vaimolleenkin, mutta tämä vastasi lyhyesti, että Marcellan on niin hyvä olla kuin vähävaraisten vanhempain tytär suinkin saattaa

toivoa. Herra Boyce kumminkin piti oman päänsä. Hän oli vastikään saanut kuulla, että Harold, hänen leskimieheksi jääneen veljensä Robertin, Mellor Parkin herran, ainoa poika poti kovaa tautia, jota saattoi kestää kauankin, mutta joka ennemmin tai myöhemmin tekee hänestä lopun. Jos nyt tämä nuori mies kuolee ja Marcellan isä elää Robert veljensä jälkeen, niin hän perii Mellor Parkin. Muutamista esteistä huolimatta he silloin saavat takaisin sen aseman yhteiskunnassa, mikä heille tulevakin on, ja silloin Marcellankin pitää arvokkaalla tavalla esiintyä hänen tyttärenään ja perillisenään.

Saamatta näille mietteilleen kannatusta vaimoltansa hän kääntyi vanhimman sisarensa, erään vanhan neidin puoleen, joka oli hiukan varoissa ja asui heillä, ollen suvun jäsenistä ainoa, jonka kanssa hän vielä oli sovussa. Häntä miellytti velimiehen puhe, siinä kun ilmeni sukuylpeyttä, joka ei ollut Boyceissa minään huomattavana puolena, mutta jota tuossa vanhassa neidissä oli yltäkyllin. Veljen vaiettua hän verkalleen huomautti, että jos Marcellan saisi johonkin etevään kouluun, niin hän, kyllä ottaisi suorittaakseen tarvittavat lisämenot. Marcellan käytöstapa on todellakin kömpelöä, ja vaikea on sanoa, mitä hän on oppinut ja millaisessa seurassa elänyt; eikä hänessä juuri näy erityisiä taipumuksiakaan. Jotain hänen hyväksensä pitää tehdä, jo perheen arvonkin takia. Mutta ankarana protestanttina tati pani ehdoksi uskonnollisiakin näkökohtia ja otti kirjoittaakseen asiasta eräälle ystävälleen.

Seurauksena tästä oli, että Marcella, joka nyt oli täyttänyt neljätoista vuotta, pari kuukautta myöhemmin siirtyi Cliff Housesta erään lady'n huostaan, joka johti pientä, mutta hyvin suosittua tyttökoulua Solesbyssä, lähellä samannimistä kylpypaikkaa Englannin itärannikolla.

Nyt kun Marcella muistelmissaan oli palannut takaisin Solesbyhyn, nyt hänen muistonsa alkoi huojuja ja harhailla,

ottaen uuden sävyn ja menettelytavan. Solesbyssä häntä ei enää rasittanut Cliff Housen aikuinen kalsea ympäristö, vaillinainen opetus eikä tuo ainainen kirvelevä tietoisuus alemmasta, syrjäisemmästä asemastaan. Hyvän hän sai täällä opetuksen, eikä aikaakaan, niin jo tuosta itsepäisestä lapsesta oli kehittynyt nuori neitonen, taipuisa asianmukaisesti noudattamaan kaikkia seuraelämän sääntöjä.

Mutta eipä hän nyt lukujansa ja tanssinopettajiansa muistellut. Hän vertasi toisiinsa Cliff-Housessa ja Solesbyssä kokemiansa mielenliikutuksia — mikä erotus! Elämä täällä oli yhtä ainoata pitkää Werther-romania, niukkaa tapauksilleen, yksinomaa tunteita täynnä, joista itse kukin oli huomattava seikka.

Nöyryyksiä siinä oli ja mielihyviä, mutta kaikilla niillä oli ollut henkinen yhteys, kaikilla niillä keskustana yksi ainoa olento — johtajatar neiti Pemberton. Se oli yhtä ainoata mielenliikutusta, palavaa harrastusta, ihannoimista, samankaltaista kuin se, jota hän niin runsain määrin oli tuntenut Ellertoneja kohtaan, mutta paljon selvempää, kypsempää. Tuo pitkä, solakka nainen, tukka ruskea, hiukan jo harmahtava, kevyt ja suortuvainen kummallakin poskella siihen tapaan kuin isoäitien aikaan oli muotina, ja takana sidottuna klassilliseksi nutturaksi; kasvoissa harras into kuin pyhimyksellä, silmät täynnä syvää tunnetta lujan suun yläpuolella; suu yhtä itsepäinen, mutta yhtä miellyttäväkin kuin pyhimyksellä — sellainen hempeä, selväpiirteinen kuva oli painautunut Marcellan sydämeen. Mitä pelvon ja ilonvavistuksia hänelle johtuikaan mieleen, tuota kuvaa muistellessaan? Kuinka monta pitkää yön hetkeä väsynyt tyttö silloin pysyttelikään valveilla, saadakseen vain nähdä oven aukenevan ja erään olennon pysähtyvän lamppu kädessä ovensuuhun? Sillä neiti Pemberton, joka nukkui vähän ja luki myöhäiseen yöhön, ei

laskeunut milloinkaan levolle ennenkuin hiljaksen oli käväissyt holhokkiensa makuukammioissa. Sitä sanakiistaa, tavallisesti Marcellan herkän mielen herättämää, ensin taistelua, sitten sovintoa! Sitä näyttelytaidon kehittymistä holhokissa, sitä taipumusta kaikenlaisiin pieniin kepposiin, millä saada tunteet jälleen elpymään tai kiintymään! Niitä hartaita hetkiä, jolloin puheltiin uskonnollisista asioista! Niitä kultaisia pyhäpäiviä, jolloin saatiin kauan odotettuja kirjeitä täynnään uskonnollisia neuvoja, kirjeitä, joita kannettiin taskussa ja joitten ääressä itkettiin, ja jotka ihan käsiin lohkeilivat! Niitä kamalan kauheita omantunnon vaivoja ja koulussa tehtyjen syntien katumista, ja sitä intoa, jolla ne tunnustettiin hehkuvan kaunopuheisissa kirjeissä! Ja mikä välinpitämättömyys sen sijaan kaikkea tuommoista kohtaan, jos se sattui tapahtumaan kodissa!

Merkillinen, hamasta kätkeystä asti naisissa oleva kyky tuolla tavoin vuodatella sydänveriänsä! Marcella ei voinut nytkään, tyyninäkin hetkinä, ilman syvää mielenliikutusta muistella niitä viittä vuotta, jotka oli viettänyt neiti Pembertonin seurassa. Eikä hän kumminkaan sen koommin enää häntä nähnyt. Kaksi vuotta sitten he olivat eronneet toisistaan. Koulu oli lakkauttanut toimintansa, Marcellan jumaloima neiti Pemberton matkustanut Intiaan, leskeksi jääneen veljensä luokse. Kaikki tuo oli ollutta ja mennyttä ainaiseksi. Nuo kallisarvoiset kirjeet olivat kadonneet kuin tuhka tuuleen, ja samoin oli käynyt Marcellan uskonnollisten tunteitten. Hän oli jälleen toinen olento.

Entäs ne kaksi vuotta, siitä lähtien kuin hän oli sanonut jäähyväiset Solesbylle ja koulunkäynnilleen? Mellorin ja sen uusien vaikutelmien alaisena muistelllessaan nyt päiviä menneitä täytyi Marcellan muistella elämäänsä Lontoossakin, kaikkea, mitä siellä oli hänen eteensä auennut ja hänelle tärkeitä ollut. Uusia mielenliikutuksia,

uutta intoilemista, vaikka tällä kertaa aivan personatonta laatua.

Isä ja äiti olivat, hänen Solesbystä lähtiessään, olleet ulkomailla. Eivät nähtävästikään olleet katsoneet sopivaksi ottaa häntä mukaansa. Eikä hän muistaakseen koskaan ollut ollut kovin kaivattu vieras kotona. Lupa-aikoja siellä viettäessään hän tosin oli ollut oikullinen ja väsyttävä, mutta lieneepä — oli ihan varmaan — ollut muitakin syitä, joiden tähden vanhemmat olivat pitäneet hänen läsnäoloansa rasituksena. Oli miten oli, mutta niinä aikoina kun hänen oli määrä erota neiti Pembertonin laitoksesta, äiti kirjoitti ulkomailta, että koska Marcella viime aikoina oli osoittanut ilmeistä taipumusta sekä soitantoon että maalaukseen, niin parasta olisi hänen lähteä joksikin aikaa kehittämään näitä lahjojansa säännöllisemmin kuin kotona on mahdollista. Rouva Boyce ilmoitti jo hankkineensa asiasta tietoja ja suostui siihen, että Marcella menee Lontooseen ja asettuu asumaan erään rouvan luo, jonka osoite oli kirjeeseen liitetty ja joka pitää täyshoidossa South Kensingtonin taidekoulun naisoppilaita.

Ja näin alkoi hänelle uusien kokemuksien aika, täynnä uutuutta ja vireyttä. Ei aikaakaan niin jo oli Marcella tottunut itsenäisen elämän muotoihin ja perehtynyt kummankin taidepiirin erikoiskieleen. Väsymättömällä kunnianhimoisella ututteruudella hän sai kehittäneeksi lahjojansa niin pitkälle, että hänestä vihdoinkin koitui älykäs, harras ja luotettava muiden tekemäin taideluomainsa kritikoitsija, ja sehän on sangen paljon. Mutta vaikka taide herätti hänessä harrastusta ja veti puoleensa, avaten hänelle uusia näköaloja, ei taide kumminkaan ollut se, jossa hän näki elämänsä tärkeimmän kiihottimen. Ei, taiteessa se ei ollut, vaan yhteiskunnallisten ja filantropillisten harrastusten heräjämisessä, erään tähän saakka vielä aavistamattoman sosiaalisen voiman tunnossa.

Eräällä tytöllä, hänen ystävällään ja opetuskumppanillaan, oli kaksi veljeä Lontoossa, jotka kumpikin työskentelivät South Kensingtonissa ja asuivat jonkun matkan päässä sisarestaan. Orpoja olivat kaikki kolme ja alkujansa herkkäluontoisesta taiteilijasuvusta. Marcella ei ollut tätä ennen ikinä vielä kohdannut ketään, joka olisi pystynyt luomaan niin paljon sisällystä elämään neljänkolmatta tunnin aikana. Veljekset, taitavia piirustajia kumpikin alallaan ja kovassa työssä kaiken päivää, olivat jäseniä vasta-alkavassa sosialisti-seurassa ja ponnistivat iltapäivisin kaikki voimansa sosialistisissa puuhissa ja sosialistisen opin levittämisessä. Marcellan nuorissa silmissä he näyttivät varsin vakaamielisiltä ja kerrassaan epäitsekkäiltä. He elivät työmiesten tavoin, yhtä paljon vihaten rikkaitten ylellisyyttä kuin auliuttakin. He eivät millään ehdolla myöntäneet, että yksityinen omaisuus ja yksityinen varallisuus olisi oikeutettua. Asiain tila Lontoossa oli täyttänyt heidän mielensä synkillä kuvilla ja inholla, ja vaikka toinen heistä oli leikillinen ja kaunis mies, toinen harvapuheinen, kivulloinen ja pedanttinen, niin ei kumpikaan saattanut intoilematta puhua sosialismin ihanteesta ja suuttumatta kuulla sitä moitittavan. Sisaressa piili enemmän taiteilijaa kuin kumpaisessakaan, mutta hänkin oli heidän kaltaisensa, vaikka lievemässä määrin.

Marcella seurusteli usein näitten kolmen ja muutamain heidän ystäväinsä kanssa. Hän kävi heidän kanssaan kuulemassa sosialistisia luentoja tai Venturisti-yhdistyksen julkisissa iltamissa, sisarukset nimittäin olivat tämän seuran jäseniä. Edie, sisar, kiihotti Marcellan mielikuvitusta ja antoi hänen luettavakseen erään etevän runoilijan ja taiteilijan kirjoja, runoilijan, joka ennen tuommoisena "hukkaan menneen päivän toimetonna ylistäjänä" oli laulanut lemmestä ja unien kaukomaista, mutta joka nyt näkijänä ja profeettana julisti uutta aikaa, jossa ei enää

kukaan omista, vaan kaikki nauttivat. Vaativaisemmat veljekset ahdistivat häntä järkisyillä, toivat hänelle kansantajuisia käännöksiä ja valikoimia Marxin ja Lassallen teoksista ja jok'ainoan venturistisen lentokirjasen ja tutkielman. He mielistelivät häntä oppineilla keskusteluilla vakuutettuina naisen merkityksestä tälle uudelle opinsuunnalle ja uudelle aikakaudelle, joka on ihmiskunnalle koitumassa.

Kaunis veli oli ihan varmaan rakastunut Marcellaan, toinen kaiketikin. Marcella ei ollut rakastunut kumpaankaan, vaikka olikin kiintynyt kaikkiin kolmeen. Kivulloista veljestä kohtaan hän siihen aikaan tunsii ihailua, jopa syvää kunnioitustakin, hän kun teki Marcellaan pysyvän vaikutuksen eräänä hänen elämänsä kriittisenä hetkenä.

"Autuaat ovat köyhät." "Voi teitä, te rikkaat!" — Siinä ainoat pääkappaleet tuon sairaan miehen tunnustuksessa, mutta niistä hän piti lujasti kiinni ja niiden nojalla hän toimi sellaisella vakaumuksella, jota nykyaikainen uskonto harvoin luo näkyviin. Hänen kehotuksestansa Marcella rupesi erään hänen naisystävänsä johdolla keräilemään apurahoja Lontoon itäosissa ja puuhailemaan, yli voimainsakin, eräässä Venturisti-yhdistyksen alkuunpanemassa yhteistoiminnassa naisrätälien yhdistyksen perustamiseksi, ja hänen mieliksensä Marcella luki kirjoituksia ja sinikirjoja ylikansoituksesta ja työväen liiallisesta rasituksesta. Kaikki tuo oli sangen liikuttavaa ja sangen draamallista niinkuin se veljesten vakaumuskin Marcellasta — josta tyttö kyllä tiesi — että hän on vastedes astuva huomattavalle sijalle tässä liikkeessä ja saava työllään ja kokemuksillaan suuria aikaan.

Sanoma siitä, että herra Boyce oli perinyt Mellorin, tuli aivan odottamatta ja vaikutti eri lailla tämän pienen toveripiirin jäseniin. Marcellassa se herätti henkiin

pyyteitä, vaistoja ja kauneusaistin lennähtelyjä, jotka kyllä olivat outoja hänen kumppaneilleen, mutta kokonaan hänen synnynnäisen luonteensa mukaisia. Vanhempi veli, Anthony Craven, aina surumielinen ja epäluuloinen, arvasi heti kohta hänen ajatuksensa.

"Mahtaa teistä tuntua hauskalta jättää tämä vapaa taiteilijaelämä", sanoi hän eräänä päivänä Marcellalle ivallisesti, tavattuaan hänet katselemassa valokuvia Mellor Parkista. "Ja kylläpä näkyy vaikuttavankin nopeasti!"

"Mikä niin?" kysäisi Marcella kiivaasti.

"Omistamisen myrkky. Ja miten surkeasti kaikki päättyi! Viikko sitten te olitte vielä meikäläisiä, mutta kauankohan kestänee, ennenkuin jo pidätte meitä 'poloisina intoilijoina' ja häpeätte, että olette meitä ensinkään tuntenut."

"Toisin sanoen minä olen teidän mielestänne halpa teeskentelijä vain!" huudahti Marcella. "Luuletteko te, että vaikka minua huvittaa se — se, mikä kaunista on, ja vanhat sukulaisuussuhteet, että minä luovun kaikista vakaumuksistani? Eikö minulla ole oleva köyhiä Mellorissa? Eikö minulla ole siellä mitään tehtävää? Tuo on epäystävällistä — kohtuutonta. Kaikkalainen uudistustyö raukeaa mitättömiin keskinäisen epäluulon kautta."

Anthony Craven loi häneen kylmän, myhäilevän katseen tummista, syvälle painuneista silmistään. Marcella kääntyi hänestä narkästyneenä pois.

Sisarusten hyvästellessä häntä asemalla hän pyysi heitä joskus kirjoittamaan.

"Ei maar!" sanoi Louis, kaunis nuorempi veli. "Jos joskus meitä kaivannette, niin saatavissa ollaan. Jos kirjoitatte, niin vastataan. Mutta toistaiseksi teillä tulee olemaan muutakin ajattelemista. Voikaa hyvin."

Ja myhäillen hän puristi Marcellan kättä.

Poika parka oli lujalla kädellä maahan lyönyt kaikki unelmansa ja tulevaisuudentoiveet samassa kun Marcellan

suuri uutinen oli saapunut. Marcellakin huomasi heidän kaikkien hylkäävän hänet. Louis ja Edith puhuivat hänelle kyllä lämpimästi ja kaipauksella, mutta mitä Anthonyyn tulee, niin siitä silmänräpäyksestä kun tämä oli nähnyt kamarineidin, joka oli Mellorista lähetetty Marcellan saattajaksi, ja huomannut nuorella ladyllä ensi luokan piletin, siitä silmänräpäyksestä Marcella tiesi tarkoin Anthonyyn pitävän häntä vihollisenaan.

"Saavatpa nähdä — kyllä minä sen heille näytän!" virkkoi Marcella itsekseen harmissaan junan lähtiessä kiidättämään häntä pois. Ja toverien puolustamaton vääräys se teki sen, että hän pysyi jäykkänä ja ääneti hamaan siihen asti, kun Mellorin laajat niittymaات ja vanhuuttaan mustuneet seinät siinnähtivät silmään. Silloin hänet valtasi lapsellinen, intoisa ilo.

Sellaisia kohtia, sellaisia muistoja ihmisistä, asioista, tapauksista liikehti Marcellan uinailuissa tuossa avonaisen ikkunan ääressä. Yksi seikka tässä kumminkin on jäänyt epäselväksi, nimittäin hänen ilmeinen tyytymättömyytensä, jota hän tunsi entisiä aikoja muistellessaan. Miksikä tämä mielenapeus? Hänen lapsuutensa oli kyllä ollut ilotonta, lemmitöntä, mutta ei se missään tapauksessa ollut pahempi kuin monen muunkaan köyhtyneiden vanhempain lapsen. Olihan siinä sentään ollut valoisiakin kohtia, ja eikö tuo intoisa mielenkiintymys Solesbyssä ja Lontoon elämän uutuus ja viehätys jaksaneet luoda äskeiseen katsaukseen suloa ja valoa?

Lukija lienee jo huomannut, ettei näissä lyhyissä piirteissä Marcellan koulupäivistä ole puhuttu mitään hänen lupa-ajoistaan. Kertomus on laiminlyönyt sen siitä syystä, että se on vain seurannut tytön oman ajatuksen äkkinäisiä, puoleksi itsetietoisia aukkoja ja puikahteluja. Eihän Marcella itsekään lainkaan muistellut näitä lupa-

aikoja ja hän koetti, mikäli suinkin, karttaa kaikkia niihin kuuluvia yksityiskohtia. Mutta niissäpä todella olikin jotain, jonka vuoksi hän niin levottoman kiihkeästi tahtoi päästä niistä, käydessään muistelemaan menneitä aikojansa tuossa akkunan ääressä, ja niihin hän juuri palasi epävarmalla, mutta hellittämättömällä tietoisuudella, sittenkuin toimivan elämän muistelmat toisiaan ajettuaan olivat vihdoinkin hälvenneet.

Aamiaiselle arvatenkin soitettiin parhaillaan.

Vanhanaikuinen, arvokas kellonääni se oli niin uutta ja mieluisaa Marcellan kuulla. Muistojensa maailmoista kutsuttuna takaisin Mellor Parkiin ja sen oloihin hän astui ajatuksissaan alas Jaakko I:n aikuisia kauniita portaita, viivähdellen hiukan niiden matalilla astuimilla. Saattaneeko hän milloinkaan unohtaa noita lupa-aikoja? Eiköhän vain lähtenekin jatkamaan niitä, muodostamaan toista nidosta niistä?

Mutta lähdemmepä astumaan alas portaita mekin.